

VIDEOPROCHÁZKY

PO MIKROREGIONU IVANČICKO

Oslavany

Tipy možných tras:

- Mapa Oslavany_1 – cca 1,6 km. Start u MěÚ Oslavany přes nám. 13. prosince (socha Permoníka) směr nově vybudovaný Zámecký biotop a Zámecký park. Poté zastávka na nám. Republiky, u ZŠ a přesun ke kostelu sv. Mikuláše a na hřbitov. Návrat zpět ke startu uličkou kolem ZUŠ.
- Mapa Oslavany_2 – cca 2 km, od městského úřadu ke kostelu, kolem školy a sídliště na zámek a kolem zámku a přes zahradu a kolem řeky k cíli u Permoníka.
- Mapa Oslavany_3 – cca 4 km i s odbočkami. Od Permoníka kolem zámku a přes sídliště a most na naučnou stezku Permokarbonu s možnou odbočkou na rozhlednu na Náporkách (dost náročný výstup!) a s další možnou odbočkou ke kostelu (další výstup). Je možné vést i po pravém břehu řeky a tím výrazně zkrátit a zjednodušit.

Zámek Oslavany,

původně klášter "Vallis s. Mariae" (Údolí Mariino), založen 1225, první ženský cisterciácký zámek na Moravě. Roku 1228 byl vysvěcen olomouckým arcibiskupem za přítomnosti krále Přemysla Otakara I. s rodinou. Král udělil klášteru rozsáhlá privilegia. Po tři století rozvoj obce úzce souvisel s rozvojem nebo úpadkem kláštera. Klášter se začal přestavovat na zámek po rozsáhlém požáru v roce 1517. Roku 1525 přešel klášter do světských rukou a rodem Althanů byl na konci 16. století přebudován na renesanční zámek s arkádovým nádvořím. Vystřídala se zde celá řada šlechtických rodů. V roce 1939 byl zámek zabrán německou armádou jako židovský majetek. Byl přeměněn na kasárna Wehrmachtu. Po roce 1945 byl zámek zestátněn jako německý majetek, užívala a devastovala jej řada různých organizací, které jej využívaly jako skladovací prostory.

V roce 1993 přechází zdevastovaný zámek do majetku města a od roku 1996 je tento památkový objekt zařazen do Programu záchrany architektonického dědictví Ministerstva kultury ČR a probíhá jeho renovace. Zachoval se původní klášterní gotický kostel, který sloužil jako zámecká kaple, nyní je využíván ke koncertům. V zámku se nachází Muzeum Vlastivědného spolku Rosicko-oslavanska s expozicí "Historie hornictví a energetiky", Hasičské muzeum, Muzeum krátkých palných zbraní. U zámku je zámecký park a zahradnictví. Situován je nedaleko řeky Oslavy a stromová alej na nábřeží řeky za zámkem tvoří krásnou promenádu. Lipová alej lemuje také vstupní ulici k zámku.

Naučná stezka permokarbonu Boskovické brázdy -

leží na levém břehu řeky Oslavy naproti zámku. Začíná za mostem u MěÚ. Přejdete most, pokračujete ulicí Na Poříčí po proudu řeky k můstku přes potok Balinka, ten přejdete, projdete kolem domků a sejdete dolů k řece. Naučná stezka poskytuje ucelený pohled na geologické období karbonu a permu na výchozech jednotlivých geologických vrstev. Má 9 zastavení s informačními tabulemi, největší zajímavostí je tzv. "překocená vrása". Stezka končí u druhého mostu přes Oslavu.

O městě

Oslavany (4 700 obyvatel včetně Padochova) jsou konečnou stanicí železnice z Brna přes Moravské Bránice. Oslavany byly původně zemědělskou a vinařskou obcí. Tato tradice se odráží i v motivu městského znaku, který byl vytvořen podle obecní pečeti z roku 1622. V 18. a 19. století se na Oslavansku rozvíjela řemeslná výroba fajánse – bílé keramiky s modrým dekorem.

Leží v malebném údolí řeky Oslavy 25 km jihozápadně od Brna na rozhraní Dyjskosvrateckého úvalu a Českomoravské vrchoviny. Zástavba se dále rozprostírá v hlubokém údolí potoků Balinky a Ketkovského. V údolí řeky Oslavy začíná přírodní park Oslava, pod Ketkovským hradem na něj navazuje park Chvojnice. Součástí města je městská část Padochov, původně samostatná hornická obec, 1 km

severně od Oslavan, dříve součást oslavanského panství, později samostatná hornická osada.

Střed města tvoří náměstí se sídlem Městského úřadu s Hlavní ulicí, která tvoří páteřní komunikaci a sídliště postavené v 60. letech, kde žije velká část obyvatel města. Nedaleko sídliště a náměstí se nachází rozsáhlý areál oslavanského zámku – významné kulturní památky ze 13. století. Zámek je vybudován na údolní nivě v meandru řeky Oslavy, která město obtéká velkým obloukem a nad ní se vypíná kopec Kukla s těžní a vodárenskou věží bývalého dolu stejného jména. Hlavní ulice tvoří spojnici mezi dvěma mosty přes Oslavu. Přiléhá k ní autobusové nádraží, zdravotní středisko a budovy základní školy. V sousedství sídliště a zámeckého parku je sportovní stadion.

Průmysl je soustředěn za mostem na jihovýchodním okraji města ve směru na Ivančice, kde je také vlakové nádraží. Od autobusového nádraží se rozbíhají všemi směry turistické trasy do krásného okolí s přírodními parky Oslava a Jihlava, lesnatá údolí Ketkovského potoka a Balinky a rozsáhlé lesy táhnoucí se až k Náměšti nad Oslavou.

Dominantou města je barokní **kostel sv. Mikuláše** stojící na kopečku nad náměstím. Poprvé písemně uváděn v roce 1320, ve druhé polovině 16. stol. přestavěn renesančně a současná barokní podoba je z druhé pol. 18. stol. Z vybavení starého kostela se zachovala gotická socha Panny Marie s Děťátkem pocházející z klášterního kostela – pravděpodobný dar královny Elišky Přemyslovny z roku 1312 a postříbřená a zlacená soška Panny Marie z roku 1707. U kostela se nachází místní hřbitov, kde stojí památníky obětem důlních katastrof r. 1860 a 1921.

Na jihovýchodě se po úbočích Kovářova kopce a Staré hory vine silnice na Novou Ves.

Severozápadně se do kopce Na Vyhliďce zvedá silnice na Ketkovice a Náměšť. Do této lokality s krásným výhledem na město v údolí je soustředěna nejnovější výstavba rodinných domů. Úzké lesnaté údolí potoka Balinky, kde je vtěsnaná silnice obklopená rodinnými domky, se nazývá Nový Svět. Touto silnicí přes bývalou hornickou kolonii Havírna se uzavírá kruh mezi městem a městskou částí Padochov.

Kamenné památky:

- Socha "Ejhle člověk" (Ecce homo) z roku 1705 na schodech u kostela.
- Sv. Jan Sarkander (1746) a sv. Jan Nepomucký (1717) u mostu před radnicí.
- Sochy Panny Marie Bolestné a Pána Ježíše Trnícím korunovaného zdobí vstupní bránu na hřbitov.
- Pomníky připomínající důlní katastrofy v roce 1860 a 1921 na místním hřbitově.
- Klasicistní náhrobek J. B. Müllera, zakladatele oslavanských dolů na hřbitově.
- Socha sv. Jana Nepomuckého (1818) a kaplička – městská část Padochov

- Na rozcestích a v polích v Oslavanech stojí kamenné kříže pocházející z kamenické dílny Josefa De Bertoni (kolem roku 1610), v Padochově stojí kamenný barokní kříž z roku 1804 a v lese u Padochova smírčí kámen z roku 1919.

Interiér zámecké kaple s žebrovou klenbou

Socha sv. Jana Nepomuckého

Památník důlního neštěstí

Zámecký biotop

Zámecký park

Dětské hřiště

Venkovní fitness

Rozhledna na Náporkách

